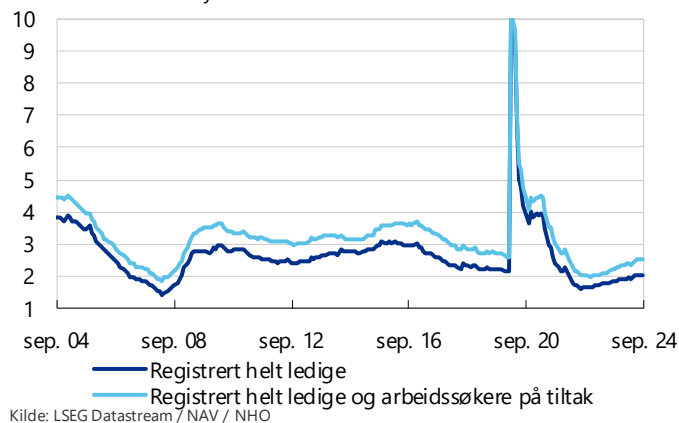

Fredag publiserer NAV tall på **registrerte ledige i oktober**. Fra august 2022 til september i år har den sesongjusterte andelen helt ledige som søker arbeid via NAV økt fra 1,6 til 2,1 prosent av arbeidsstyrken. Dette er et snevrere mål på ledigheten enn i AKU, ettersom sistnevnte også inkluderer personer som ikke har registrert seg hos NAV. Det vil ofte gjelde personer som ikke har rett på ytelser. Fremover venter vi at den registrerte ledigheten vil tilta ytterligere som følge av lav aktivitetsvekst.

Norge: Arbeidsledighet

Prosent av arbeidsstyrken

Torsdag kommer amerikanske tall for **konsumdeflatoren (PCE) for september**. PCE er sentralbankens foretrukne indikator på prisveksten, og var i august 2,2 prosent år/år. Målt ved konsumprisindeksen var prisveksten i september både samlet sett og utenom mat og energi noe høyere enn ventet, på henholdsvis 2,4 og 3,3 prosent. Sentralbanken i USA kuttet i september renten med 50 basispunkter, til tross for at den underliggende inflasjonen fremdeles ligger godt over inflasjonsmålet. Det antyder at sentralbanken nå vier større oppmerksomhet til utviklingen i arbeidsmarkedet, som synes å kjølnes. Markedet priser inn to rentekutt til i løpet av året, i tråd med våre egne forventninger.

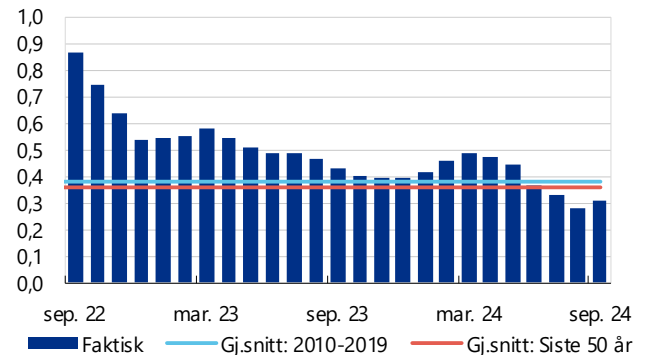
Fredag publiseres amerikanske **jobbtall utenom jordbruket (nonfarm payrolls) for oktober**. I september var jobbskapingen utenom jordbruket langt sterkere enn ventet på forhånd, da det ble skapt 254 000 nye jobber, mens forventningene var 150 000. Tidligere i år har det imidlertid vært flere store nedrevideringer av jobbtallene, slik at de sterke septembertallene må tolkes med varsomhet. Sett over det siste halvåret synes det klart at presset i arbeidsmarkedet dempes, jf. figuren under. Konsensus venter at jobbskapingen utenom jordbruket i oktober var 140 000.

Denne uken publiseres de første estimatene på **BNP-vekst for tredje kvartal i USA, eurosonen og Sverige**. Aktivitetsutviklingen blant våre handelspartnere har vært blandet den siste tiden. Den amerikanske økonomien har vært i godt driv i år, med en oppgang i BNP på 3 prosent i andre kvartal, årlig rate. Oppgangen var drevet av økt privat forbruk og investeringer. For tredje

kvartal venter også konsensus at kvartalsveksten vil holde seg nær 3 prosent, årlig rate. Sanntidsindikatoren til Federal Reserve Bank of Atlanta indikerer enda sterkere vekst på rundt 3,4 prosent. I forrige uke oppjusterte IMF sine vekstanslag for den amerikanske økonomien med to tideler til 2,8 prosent i år. Til neste anslår IMF vekst på 2,2 prosent. Utviklingen indikerer således en "myk landing" for amerikansk økonomi.

USA: Sysselsetting*

Prosentvis endring 3mnd/3mnd

I Europa har aktivitetsveksten vært svakere. Det gjelder særlig i Sverige, der BNP falt 0,3 prosent fra første til andre kvartal, hovedsakelig som følge av svak innenlandsk etterspørsel. Den månedlige BNP-indikatoren falt med 0,9 prosent fra juni til juli, årlig rate, men økte så med 1,1 prosent til august. Fremover venter vi et oppsving i svensk økonomi. Lavere renter vil virke stimulerende på økonomien. På grunn av økt forbruk og styrket eksport, venter vi en svensk BNP-vekst på 0,6 prosent i år. Økonomien i eurosonen har stagnert i kjølvannet av Ukraina-krig og energikrise. Pilene har begynt å peke riktig vei med oppgang i BNP på 0,3 prosent i første kvartal og 0,2 prosent i andre kvartal, målt kvartal/kvartal. Europeiske PMI-tall de siste månedene har imidlertid vært svake. Det reflekteres også av den tyske ifo-indeksen som viser at det er lave fremtidsforventninger blant tyske bedriftsledere. Rentekutt fra Den europeiske sentralbankens vil i noen grad støtte opp under aktivitetsveksten fremover, og markedet forventer en vekst i BNP på 0,2 prosent i tredje kvartal. Vi venter at BNP i eurosonen vil øke totalt 0,8 prosent i år.

Espen Skretting

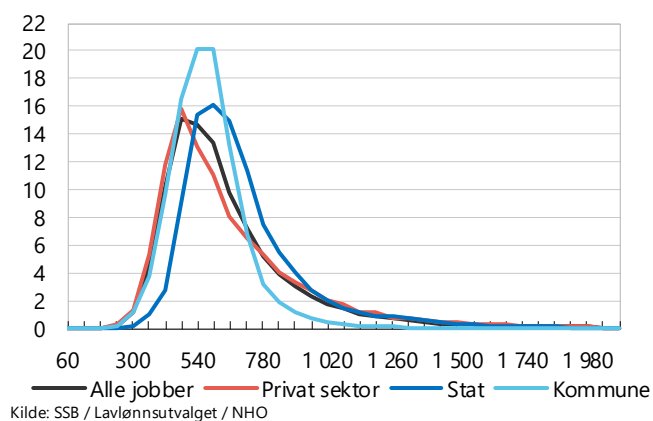
Kalender		Sist	Nå
Tir 0800	SWE: BNP, Q3 (kvt/kvt)	-0,3%	
Ons 0800	NOR: Varehandelsindeksen, sep.	0,1%	
Ons 0800	NOR: Produksjonsindeks B&A, sep.	0,0%	
Ons 1100	ØMU: BNP, Q3 (kvt/kvt)	0,2%	0,2%
Ons 1330	USA: BNP, Q3, (kvt/kvt, å.r.)	3,0%	3,0%
Tor 0700	DNK: Arbeidsledighet, sep	2,6%	
Tor 0800	NOR: Statsregns innt.og utg., Q3		
Tor 0800	NOR: Kredittindikator, sep, (å/å)	3,8%	
Tor 1100	ØMU: Konsumprisindeks, okt. (å/å)	1,7%	
Tor 1100	ØMU: Arbeidsledighet, sep.	6,4%	
Tor 1330	USA: PCE inflasjon, sep. (å/å)	2,2%	
Fre 1000	NOR: Registrert ledighet, okt.	2,1%	
Fre 1330	USA: Non-farm payrolls, okt.	254k	140k

Akademikernes leder sa i Klassekampen 13. august at "vi må tåle større lønnsforskjeller internt i offentlig sektor, for at utdanningsgruppene der skal kunne matche privat sektor." Det ble vist til at lønnsnivået for de med mer enn fire års utdanning er høyere i industrien enn i stat og kommune. Dette er misvisende.

Lønnsfordelingen er forskjellig i privat og offentlig sektor, jf. figuren under som viser andel årsverk med lønn fordelt på intervaller à 60 000 kroner. Privat sektor har den største lønnsfordelingen. Det betyr at omfanget av jobber med både lav og høy lønn er størst i privat sektor. Flest av de aller høyest lønte jobbene finnes også i privat sektor. I kommunesektoren er konsentrasjonen høyest rundt midten av fordelingen, som betyr at lønnsulikheten er minst i kommunesektoren. Lønnsfordelingen i staten ligger noe lenger til høyre i figuren, og tyngden av lønningene ligger over medianen i lønnsfordelingen for alle. I staten har færre lavt lønnede jobber, og andelen med ganske høyt lønte jobber er høyest. Siden privat sektor er størst preger den også lønnsfordelingen for alle grupper.

Lønnsfordelingen, 2022

Kun i jobb, uten lærlinger. Andel per 60'-kr. intervall

Lavlønnsutvalget, NOU 2024: 11, så også på lavlønnsforekomsten etter næring, dvs. andelen årsverk med lønn under 2/3 av medianlønn for alle som primært har inntekt fra lønn og er normalt fleksible i sitt tilbud av arbeidskraft. I 2022 var andelen lavlønte 7 prosent i privat sektor, vel 5 prosent i kommunesektoren og drøyt 1 prosent i staten. Utvalget peker på at næringer med mye lavlønn har en del jobber som ikke krever utdanning og arbeidserfaring. Lønnsystemet i Norge er utformet slik at mer realkompetanse normalt gir høyere lønn. Realkompetanse erverves både via det formelle utdanningsystemet og gjennom deltakelse i lønnet arbeid.

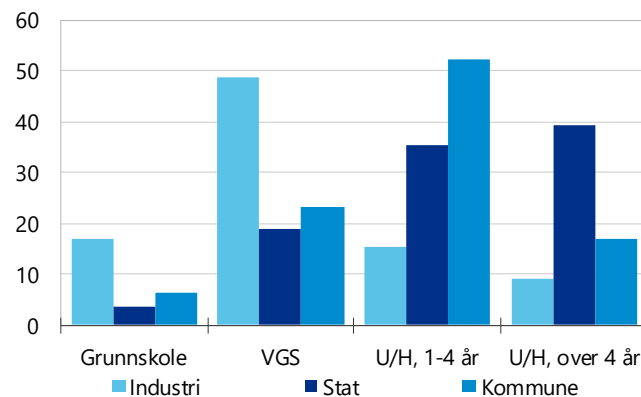
Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene, TBU, NOU 2024: 6, presenterer lønn etter utdanningslengde for heltidsansatte. I både industrien, kommunesektoren og staten har lønnstakere med lang utdanning i gjennomsnitt høyere lønnsnivå enn lønnstakere med kort utdanning. I fjor hadde ansatte i industrien med over 4 års utdanning 92 prosent høyere lønn enn de med bare grunnskole, ned fra 95 prosent i 2015.

Målt mot ansatte med videregående, der også fagutdanning inngår, avtok forskjellen fra 58 til under 54 prosent. For statsansatte økte lønnsfordelingen i samme periode. Ansatte med høyere utdanning tjente i fjor 58 prosent mer enn statsansatte med grunnskole, mot 38 prosent i 2015, og 33 prosent mer enn dem med videregående skole, mot 23 prosent i 2015. I kommunal sektor har forskjellene mellom ansatte med utdanning over 4 år og ansatte med grunnskole økt fra 2015, mens forskjellene mellom ansatte med utdanning over 4 år og ansatte med videregående skole har gått ned.

Lønnsnivået er ulikt på tvers av sektorer. For heltidsansatte med over 4 års utdanning var lønnsnivået i fjor 743 000 kroner i kommunene, 865 000 kroner i staten og 1 016 000 kroner i industrien. Holden III-utvalget, NOU 2013: 13, pekte på at når sektorer sammenlignes er det viktig å være oppmerksom på store ulikheter i virksomhetenes karakter knyttet til organisering, arbeidsstokkens sammensetning og hva som produseres. De høyt utdannede utgjorde 9 prosent av de ansatte i industrien i 2023, mens andelen i staten var vel 39 prosent. I industrien er de høyt utdannede i større grad ansatt i lederstillinger. Ifølge SSBs lønnsstatistikk utgjorde antall ledere, uavhengig av utdanningsnivå, vel 9 prosent av alle arbeidsforhold i industrien i 2023, mens antall ledere i staten var på 5,5 prosent.

Syssetting etter utdanning og sektor

Andel av totalt i sektoren. 2023

Det at mange med høy utdanning har særlig uavhengig stilling, der arbeidstiden er uregulert og det ikke gis betaling for overtid, kan også ha betydning for tolkningen av slike sammenlikninger.

Torill Lødemel

Område samfunnsøkonomi		
E-post	Ansvar	Mobil
oystein.dorum@nho.no	Sjeføkonom	907 88 762
eirik.ese@nho.no	Norsk økonomi	416 77 620
nina.lillelien@nho.no	Energi/klima	930 23 098
torill.lodemel@nho.no	Arbeidsmarked, lønn	924 25 850
hallvard.morck@nho.no	Norsk økonomi	970 75 067
espen.skretting@nho.no	Norsk økonomi	957 81 985
victoria.sparrman@nho.no	Norsk økonomi, arb.marked	924 92 461
bard.ola.tjonneland@nho.no	Internasjonal økonomi	930 22 705

[Tidligere utgaver av NHOs Ukeblikk finnes her](#)